

[Hauch.]

har vi Grunden. Aarsagen ligger i den Omstændighed, at vi ikke havde købt hos Tyskerne i det Omfang, som var Forudsætningen. Derfor gik Afsætningen i Staa i Sommer. Derfor stod vi over for de Vanskeligheder, som vi staar over for nu, og derfor ved vi ikke noget om, hvordan Landbrugets Skæbne vil blive i den kommende Tid med Hensyn til Samhandelen med Tyskland.

Man kan fra Ministeriets og Administrationens Side sige: Ja, men vi har ogsaa andre Interesser at varetage i den Forbindelse end Landbrugets; vi har ogsaa andre Samfundsinteresser, der skal passes. Det er et Standpunkt, som lader sig høre. Jeg tror ikke, det er nationaløkonomisk forstandigt — det er en anden Sag; men det lader sig dog høre. Men at sige til den danske Befolkning og det danske Landbrug, at Mulighederne for en større Afsætning af Landbrugsvarer i Tyskland ikke har foreligget, det lader sig i hvert Fald ikke gøre, medmindre man tilføjer hvorfor. Og Aarsagen er at søge i den Omstændighed, at vi ikke har villet tage Varer hjem i fornødent Omfang.

Nu siger den højtærede Udenrigsminister maaske: Ja, men vi kunde ikke. Ja, men hvorfor kunde vi ikke? Fordi vi naturligvis ikke baade kan lave Varerne selv og indføre de samme Varer udefra, hvad jeg en Gang tidligere har sagt. Jeg tror, at Regeringen paa dette Omraade fører en meget farlig Politik, en meget kortsynet Politik og en for det danske Samfunds fremtidige Økonomi ganske overordentlig farlig Politik. Man kan ikke leve af at lave Industrivarer, hvorved man fordyrer Levevilkaarene for hinanden; men man kan leve af at øge sin Landbrugsproduktion, naar Forholdet er det, at 85 pCt. af hele den Varemængde, der indgaar i denne Produktion — og vi har jo ikke forlangt ubegrænset Udvidelse af Produktionen —, er fremskaffet gennem Avl paa den danske Jord. Man begaar en øjeblikkelig Fejl og en meget alvorlig Fejl, dersom man ikke udnytter Mulighederne, og man bør dog i denne Forbindelse heller ikke overse den Kendsgerning, at disse Salgsmuligheder forelaa i Tyskland, dersom vi vilde have udnyttet dem.

Den Omstændighed, at vi ikke gør det — hvad fører den til? Den fører naturligvis til, at Tyskland maa skaffe disse Levnedsmidler andetsteds fra. Man henviser altsaa i dette Tilfælde Kunden til Konkurrenten. Jeg anser det for givet, at disse Salgsmuligheder kunde have været udnyttet, men man kunde naturligvis ikke gøre det samtidig

med den mægtige Forøgelse, som har fundet Sted i Hjemmeindustrien. Jeg ønsker Industrien alt muligt godt, og navnlig er jeg klar over, at den Industri, som er i Stand til at konkurrere baade hjemme og ude, bør have de samme Betingelser som Landbruget — i hvert Fald saa længe man ikke ganske er gaaet over til den Betragtning, at det er den Procentmængde af fremmed Valuta, som er anbragt i Færdigvaren, der skal være afgørende for Produktionen. For den beskyttede Hjemmeindustri ligger Forholdene imidlertid ganske anderledes. Det kunde man maaske endda finde sig i, saa længe det kun drejede sig om en Fordyrelse af Levevilkaarene for den almindelige Befolkning i en vanskelig Tid; noget andet er det, naar man derved afskærer Afsætningsmuligheder for vor Hovedproduktion. For dersom det danske Landbrug ikke igen bliver et lønnende Erhverv, vil jeg nok spørge om, hvad den danske Befolkning i det lange Løb skal leve af, og derfor er det ganske afgørende vigtigt, at man ikke tager fejl paa dette Omraade.

Der er begaaet store Fejl. Mange af disse Fejl kan rettes endnu, dersom man vil; men vil man ikke, saa fører en Udvikling som den, der her er paabegyndt, ind i en stadig visnende Afsætning af vor Landbrugsproduktion mod Syd.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Kjærboel): Jeg vil gerne straks bemærke, at man jo egentlig ikke i synderlig Grad har beskæftiget sig med det foreliggende Lovforslag, men at Debatten i Hovedsagen har formet sig som en Række almindelige Betragtninger over den almindelige økonomiske og erhvervspolitiske Situation, interessante Betragtninger, som imidlertid ikke giver mig Anledning til at fremsætte Udtalelser om denne Situation og hele vor Stilling; det har jeg haft Lejlighed til tidligere, bl. a. ogsaa i det andet høje Ting.

Jeg takker de ærede Ordførere for Socialdemokratiet (P. Christensen) og Det radikale Parti (Gunnar Fog-Petersen) for den Tilslutning, som de har givet dette Forslag, og jeg vil gerne sige til den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, der var inde paa Ændringen i Lovforslagets § 3 vedrørende Importørspørgsmaalet, at det er Hensigten med denne Ændring at forsøge paa at forbedre de i visse Tilfælde uheldige Tilstande, der hersker ude omkring i Provinserne, og som ogsaa den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti dvælede ved; selvfølgelig kan det ikke være Hensigten — og det maa bestemt modarbejdes og forhin-